

کانال تخصصی تاریخ من
@tarikheman3
کد: ۷۱۰/۱۰

سال تحصیلی
۱۳۹۹-۱۴۰۰

دهم علوم انسانی
مهدی رضا خادملو - تهران

نمونه سوالات متن درس ۱۰ / با پاسخ سوالات

تاریخ

درس دهم: اشکانیان و ساسانیان

ادب، بازدارنده است.

۱	مردم چه نگاهی نسبت به حکومت اسکندر داشتند؟ مردم ایران نسبت به این کشورگشای بی رحم و سربازان مقدونی و یونانی او، به چشم بیگانه نگاه می کردند و از سلطه بیگانگان بر سرزمینشان ناخرسند بودند .
۲	چرا مقاومت مردم ایران در مقابل اسکندر به نتیجه نرسید؟ مقاومت هایی به شکل نافرمانی و شورش در مناطق مختلف کشور در برابر اسکندر و لشکریان او صورت گرفت. این نافرمانی ها و شورش ها به دلیل آنکه پراکنده بود و میان آنها ارتباط و هماهنگی وجود نداشت، به نتیجه مطلوب نرسید.
۳	اسکندر در کدام شهر در گذشت؟ بابل
۴	بعد از مرگ اسکندر چه کسی بر ایران مسلط شد؟ پس از مرگ اسکندر، یکی از سرداران او به نام سلوکوس بر بین النهرین، بخش هایی از آسیای صغیر، سوریه و فلات ایران حاکم شد و سلسله پادشاهی سلوکیان را تشکیل داد .
۵	سلوکوس خود را چه می خواند؟ نیکاتور یعنی فاتح
۶	پایتخت سلوکیان کجا بود؟ سلوکیه
۷	چرا یونانیان یا سلوکیان شهر های جدید زیادی در ایران ساختند؟ سلوکوس و جانشینان او شهرهای زیادی را در قلمرو خود بنا کردند. آنها قصد داشتند با ایجاد شهرهای جدید و کوچاندن یونانیان به این شهرها، فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا، رواج دهند .
۸	سلوکیان چه رابطه ای با سایر جانشینان اسکندر داشتند؟ سلوکیان از اوایل تشکیل حکومت خود، با جانشینان اسکندر در مصر، وارد رقابت و درگیری شدند. از این رو، عمده توجه شاهان سلوکی به مناطق غربی قلمرو خودشان بود و بر متصرفات شرقی خویش نظارت و سلطه کامل نداشتند. این مسئله سبب شد که به تدریج افراد یا خاندان هایی در نواحی شمال شرقی فلات ایران قدرت را به دست گیرند و به فکر استقلال از حکومت سلوکیان بیفتند.
۹	کدام قوم یا خاندان در شرق فلات ایران بر سلوکیان پیروز شدند؟ اشکانیان (پارتیان)
۱۰	چرا پایه های حکومت سلوکیان در ایران سست و لرزان بود؟ سلوکیان اقوام گوناگون را تنها به زور زیر فرمان خود نگاه داشته بودند و هیچ گاه نتوانستند حس همزیستی و یگانگی با اقوام ایرانی را در قلمرو خود ایجاد کنند و فرهنگ یونانی نتوانست در ایران گسترش و نفوذ عمیق پیدا کند. بنابراین پایه های حاکمیت سیاسی و نظامی سلوکیان بر ایران سست و لرزان بود .
۱۱	بنیانگذار سلسه اشکانیان چه کسی بود و چگونه به قدرت رسید؟ بنیان گذار این سلسله، ارشک، از قبیله پرنی یا اپرنی در شرق ایران بود که بر فرمانروای سلوکی در ناحیه ای در حوالی قوچان امروزی شورید و پارت و گرگان را از دست سلوکیان خارج کرد (۲۳۸ ق.م.) به احترام ارشک، جانشینان وی، عنوان ارشک را به نام خود افزودند و بدین ترتیب این سلسله ارشکانیان و بعدا اشکانیان نامیده شد.
۱۲	دلیل برتری اشکانیان بر سلوکیان چه بود؟ اشکانیان با استفاده از جنگاوران قبایل شرق ایران که در سوارکاری و تیراندازی با کمان، مهارت فراوان داشتند، سپاه ورزیده ای را تشکیل دادند. آنان به تدریج به سمت غرب پیشروی کردند و پس از قریب صد سال جنگ و گریز موفق شدند، سلوکیان را به طور کامل از ایران بیرون کنند.
۱۳	اشکانیان چند سال بر ایران حکومت کردند ؟ ۴۷۰ سال (طولانی ترین حکومت ایران)

جزوه نمونه سوالات درس ۱۰ - تاریخ ۱ / تهیه کننده: مهدی رضا خادملو - دبیر تاریخ - تهران

۱۴	پایتخت های سلسله اشکانیان را نام ببرید؟ شهر نسا در ترکمنستان امروزی، شهر صدروزه که یونانیان به آن هکاتم پلیس می گفتند در حوالی دامغان کنونی و شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی.
۱۵	اولین کسی که از سلسله ی اشکانیان قلمرو این سلسله را گسترش داد؟ نخستین فرمانروایان اشکانی، برای حفظ قلمرو خود، گاهی ناچار به اظهار اطاعت از سلوکیان بودند، اما مهرداد یکم با تسلط بر مناطق وسیعی در سرتاسر ایران، قدرت و قلمرو حکومت اشکانی را به طور چشمگیری افزایش داد. در دوران فرمانروایی او، سلسله اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به یک پادشاهی قدرتمند تبدیل شد .
۱۶	مهرداد دوم چه نقشی در سلسله ی اشکانیان داشت؟ مهرداد دوم نیز از جمله پادشاهان لایق و با تدبیر اشکانی بود. با فتوحاتی که مهرداد دوم انجام داد، وسعت قلمرو اشکانیان به نهایت خود رسید و پایه های قدرت و سلطنت آنان استوار گردید.
۱۷	جاده ابریشم در زمان سلسله اشکانیان چه شرایطی داشت؟ در روزگار مهرداد دوم، سفیرانی از سوی چین به ایران آمدند و در پی این سفارت ها بود که روابط تجاری میان دو کشور با تکمیل جاده ابریشم توسعه پیدا کرد. در دوران همین پادشاه بود که اشکانیان تا رود فرات پیش رفتند و با امپراتوری روم همسایه شدند.
۱۸	اشکانیان چه رابطه ای با امپراتوری روم شرقی داشتند؟ یکی از مسائل مهم در سیاست خارجی حکومت اشکانی، اختلافات و جنگ های مکرر با امپراتوری روم بود. در آن زمان، امپراتوری قدرتمند روم، در پی گسترش قلمرو خود به سمت شرق بود و گاه به گاه سپاه بزرگی را روانه ایران می کرد؛ اما اشکانیان نیز مصمم بودند که با تمام قوا از مرزهای غربی ایران دفاع کنند و اجازه ندهند که بار دیگر بیگانگان بر کشور سلطه یابند .
۱۹	نبرد حران بین چه تمدن هایی بود؟ از مهم ترین جنگ های اشکانیان و روم در زمان پادشاهی اردشور اول اتفاق افتاد.
	نبرد حران بین چه نیجه ای داشت؟ در این نبرد کراسوس، سردار مشهور روم با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه بین النهرین هجوم آورد، اما در جایی به نام حران، از سپاه ایران به سختی شکست خورد و سردار مغرور روم کشته شد.
	فرماندهی سپاه ایران را در جنگ حران چه کی بود؟ در این نبرد سردار بی باک و شجاع ایرانی سورنا بود که با اجرای فنون گوناگون جنگی به پیروزی بزرگی دست یافت.
۲۰	عمده اختلاف ایران و روم شرقی بر سر کدام منطقه بود؟ ارمنستان و مرز های سوریه
۲۱	نظام حکومت اشکانیان چگونه بود؟ ملوک طوایفی
۲۲	چرا برخی از حاکمان محلی حکومت اشکانیان در صد نافرمانی در آمدند؟ حکومت اشکانی بر اثر جنگ های پیاپی با امپراتوری روم در مرزهای غربی و نیز درگیری های نظامی در مرزهای شرقی، در اوایل قرن سوم میلادی به سستی گرایید. از این رو، برخی حاکمان محلی در صد نافرمانی برآمدند.
۲۳	آخرین پادشاه اشکانیان ..... بود. اردوان چهارم
	اردوان چهارم چه برخوردی با رومیان داشت؟ او نیروهای مهاجم رومی را شکست داد و آنان را مجبور به پرداخت غرامت کرد،
	حکومت اشکانیان چگونه ساقط شد؟ اردوان چهارم در برابر مشکلات داخلی موفق نبود و نتوانست خاندان ساسانی را که در فارس بر او شوریده بودند، آرام کند.
۲۴	آخرین پادشاه اشکانی کی بود و از چه کسی شکست خورد؟ اردوان در جنگ با اردشیر بابکان ساسانی شکست خورد و کشته شد و سلسله اشکانیان از هم پاشید
۲۵	اسم حکومت ساسانیان از کجا گرفته شده است؟ اردشیر بابکان ، سر دودمان آن سلسله گرفته اند.
۲۶	ساسانیان چه کسانی بود و چه نقشی داشت؟ ساسان، موبد نیایشگاه زرتشتی آناهیتا در شهر استخر، واقع در منطقه پارس بود. او با دختر یکی از شاهان محلی پارس ازدواج کرد و بر نفوذ و قدرت خانواده خود افزود
۲۷	اشکانیان چه نوع رفتار و اعمال حکومتی داشتند؟ حکومت اشکانی با رشادت و روحیه جنگاوری، ایران را از چنگ بیگانگان بیرون آورد. اشکانیان با آسان گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی، اقوام و فرقه های دینی گوناگون و حتی یونان یونان ایران را که در سراسر قلمرو آنها پراکنده بودند، در کنار یکدیگر حفظ کردند. سلسله اشکانی با اعمال چنین سیاست هایی بود که در دوران پس از اسکندر، توانست به ایران استقلال و حیثیت دوباره ببخشد. اشکانیان به تدریج با پیوند دادن اجزای مختلف فرهنگ ایرانی و ترویج ایران گرایی، ایران را احیا کردند
۲۸	ساسانیان چگونه به قدرت رسیدند بابک، پدر اردشیر، در پارس اعلام استقلال کرد. اردوان چهارم، آخرین شهریار اشکانی که از استقلال طلبی ساسانیان احساس خطر می کرد، به مقابله شتافت، اما در نهایت از اردشیر بابکان شکست خورد و سلسله ساسانیان به جای اشکانیان بر سر کار آمد.

جزوه نمونه سوالات درس ۱۰ - تاریخ ۱ / تهیه کننده: مهدی رضا خادملو - دبیر تاریخ - تهران

	پایتخت ساسانیان کجا بود؟ اردشیر در تیسفون تاج گذاری کرد و مانند اشکانیان این شهر را به پایتختی خود برگزید.
۲۹	بنیانگذار سلسله ساسانیان که بود؟ اردشیر بابکان
۳۰	اردشیر چگونه به قدرت رسید و چه مشکلاتی داشت؟ ساسانیان مصمم بودند، به جای حکومت ملوک طوایفی اشکانی، حکومتی متمرکز و قدرتمند ایجاد کنند که دستورات و قوانین آن در سرتاسر ایران اطاعت شود. از این رو، اردشیر بابکان در آغاز کار با مشکلات متعدد داخلی رو به رو شد. بسیاری از حاکمان محلی که نمی خواستند استقلال نسبی خود را از دست بدهند با حکومت جدید به مخالفت برخاستند. اردشیر بسیاری از مخالفان را با جنگ بر سر جای خود نشانند و برخی دیگر را با نامه نگاری و ارائه دلیل های گوناگون با خود همراه کرد.
۳۱	ساسانیان چه رابطه ای با همسایگان خود داشتند؟ حکومت ساسانی همواره در خارج از مرزهایش نیز با مسائل و مشکلات مختلفی رو به رو بود. یکی از این مشکلات، امپراتوری روم شرقی به شمار می رفت که پی در پی به سرزمین های ایرانی، حمله می کرد. از سوی دیگر، یورش های مکرر قبایل بیابان گرد به مرزهای ایران، ساسانیان را به زحمت م یانداخت .
۳۲	کدام پادشاهان ساسانی با اقدامات خود موفقیت های سیاسی نظامی به دست آوردند؟ شاپور یکم و شاپور دوم
۳۳	جنبش مزدک در زمان کدام پادشاه ساسانی قرار گرفت؟ قباد یکم
۳۴	اصلاحات خسرو انوشیروان چه سرنوشتی داشت؟ اصلاحات خسرو انوشیروان نتوانست مسائل و مشکلات داخلی حکومت ساسانی را برای همیشه حل کند .
۳۵	مزدک چه نوع تفکری داشت و چه آثاری بر جامعه گذاشت؟ مزدک طرفدار برابری مردم در بهره مندی از منافع اقتصادی و اجتماعی بود. او اعتقاد داشت مردم باید در زندگی از امکانات یکسان برخوردار باشند و خواهان آن بود که زمین و دارایی طبقات بالا، میان تهیدستان تقسیم شود. با وجود آنکه مزدک پیروان خود را از ستیز با طبقات بالا منع کرده بود، اما اموال بسیاری از بزرگان غارت شد و کار به خشونت و افراط کشیده شد.
۳۶	قباد چه برخوردی با مزدک داشت؟ قباد که در آغاز زمامداری خود قصد داشت از قدرت اشراف، نجبا و موبدان بکاهد و دست آنان را از امور کشوری کوتاه کند، به حمایت از مزدک برخاست، اما اشراف و نجبا، او را از پادشاهی برکنار و زندانی کردند. قباد دوباره به قدرت بازگشت و برای حفظ موقعیت خود با مخالفان مزدک همراهی کرد.
۳۷	مزدک چه سرنوشتی داشت؟ قباد که در آغاز زمامداری خود قصد داشت از قدرت اشراف، نجبا و موبدان بکاهد و دست آنان را از امور کشوری کوتاه کند، به حمایت از مزدک برخاست، اما اشراف و نجبا، او را از پادشاهی برکنار و زندانی کردند. قباد دوباره به قدرت بازگشت و برای حفظ موقعیت خود با مخالفان مزدک همراهی کرد. در پایان دوران قباد ، با هدایت خسرو ، پسر و جانشین او ، مزدک به مناظره ای ساختگی دعوت شد که در پایان آن ، به همراه تعدادی از هوادارانش به قتل رسید .
۳۸	کدام پادشاه ساسانی اصلاحاتی در زمینه های مختلف انجام داد؟ خسرو انوشیروان
۳۹	در زمان هرمز چهارم چه کسی شورش کرد؟ یکی از سرداران مشهور به نام بهرام چوبین، با پشتیبانی بزرگان علیه پادشاه سر به شورش برداشت و او را از قدرت برکنار نمود و خود به جای او به پادشاهی نشست .
۴۰	بعد از قیام بهرام چوبین ، خسرو پرویز چه سرنوشتی پیدا کرد؟ خسرو پرویز، پسر هرمز به بیزانس (امپراتوری روم شرقی) گریخت و با حمایت امپراتوری روم، به تاج و تخت رسید.
۴۱	روابط ایران و روم در زمان سانیان چگونه بود؟ رقابت، اختلاف و دشمنی میان دو قدرت بزرگ جهان آن روزگار، یعنی روم و ایران در دوران ساسانیان نیز همچنان ادامه داشت. دو کشور برسر تسلط بر برخی سرزمین های سرحدی به ویژه منطقه ارمنستان، با یکدیگر اختلاف و درگیری داشتند.
۴۲	انگیزه ی امپراتوری روم برای حمله به ایران چه بود؟ یکی از اهداف اصلی رومیان در لشکرکشی پی در پی به ایران، تسلط بر مسیرهای تجاری بود که به هند و چین می رسید. آنها می خواستند به طور مستقیم با این کشورها، رابطه تجاری داشته باشند، اما شاهان اشکانی و ساسانی با آگاهی از اهمیت و منافعی که این مسیرهای تجاری برای ایران داشت، می کوشیدند تا مانع موفقیت رومیان شوند
۴۳	جنگ های ایران و روم در زمان شاپور اول چگونه بود؟ دو مورد از این جنگ ها در زمان شاپور یکم اتفاق افتاد که در یکی از آنها، گُردیانوس امپراتور روم کشته شد و در دیگری والریانوس، امپراتور روم به اسارت درآمد.
۴۴	نبرد ایران و روم در زمان خسرو پرویز چگونه بود؟ در زمان خسرو پرویز نیز نبردهای بزرگی میان دو کشور رخ داد که در آغاز ساسانیان پیروز شدند، اما در پایان، به سختی شکست خوردند .

تاریخ

جزوه نمونه سوالات درس ۱۰ - تاریخ ۱ / تهیه کننده: مهدی رضا خادملو - دبیر تاریخ - تهران

۴۵	اقوام بنیانگذار از کدام بخش به ایران حمله می کردند و چه نتایج داشت؟ یکی از مسائلی که همواره ساسانیان را به زحمت می انداخت، هجوم مکرر اقوام بیابان گرد به شهرها و آبادی های ایران در مناطق سرحدی بود. قبایل صحراگرد آسیای مرکزی، مکرر به مرزهای شمال شرقی ایران در منطقه خراسان هجوم می آوردند و به تخریب و غارت می پرداختند. شاهان ساسانی برای مقابله با تهاجم ویرانگر این قبایل، اقدام به لشکرکشی کردند و هزینه های زیادی را متقبل شدند.			
۴۶	رابطه ایران و اعراب در زمان ساسانی چگونه بود؟ قبایل بیابان گرد عرب نیز دائما به شهرها و آبادی های ایران در حاشیه جنوبی خلیج فارس و دریای عمان دستبرد می زدند. به همین دلیل شاپور دوم ساسانی در جریان یک عملیات نظامی، اعراب متجاوز را به سختی گوش مالی داد.			
۴۷	ساسانیان برای جلوگیری غارت گیری اعراب دست به چه کاری زدند؟ حکومت ساسانی برای جلوگیری از غارتگری اعراب، حکومتی دست نشاند به ریاست اعراب لخمی (لخمیان) در جنوب غربی ایران به مرکزیت شهر حیره تأسیس کرد.			
۴۸	کدام پادشاه ساسانی بر برانداختن لخمیان استباه کرد؟ چرا؟ خسرو پرویز- با برانداختن حکومت لخمیان باعث شد که مرزهای جنوب غربی ایران در برابر هجوم اعراب بی دفاع بماند.			
۴۹	مهم ترین دلایل انحطاط ساسانیان چه بود؟ اختلاف میان پادشاه و بزرگان کشور			
۵۰	دلیل برکناری قباد از پادشاهی چه بود؟ اشراف و موبدان، قباد را به سبب همراهی با مزدک، از قدرت برکنار کردند و به زندان انداختند.			
۵۱	خسرو پرویز برای رسیدن به قدرت از چه کی کمک گرفت؟ از امپراتوری روم، رقیب دیرین ساسانیان کمک گرفت.			
۵۲	خسرو پرویز چه سرنوشتی داشت؟ سرانجام بزرگان بر خسرو پرویز شوریدند و به دستگیری پسرش شیرویه او را از بین بردند.			
۵۳	شیرویه چه روشی در پادشاهی در پیش گرفت؟ شیرویه جانشین خسرو، بیشتر افراد خاندان ساسانی را که ممکن بود وارث تاج و تخت شوند، کشت.			
۵۴	حکومت ساسانیان در اوایل سلسله شان چگونه بود؟ وضعیت سیاسی حکومت ساسانی در آن زمان آن چنان بی ثبات گردید که در فاصله چهار سال، ده تن بر تخت شاهی نشستند که دو تن آنان، از دختران خسرو پرویز بودند. سرانجام بزرگان کشور، یزدگرد سوم را به پادشاهی برگزیدند.			
۵۵	اعراب مسلمان در کدام نبردها در ایران عصر ساسانی پیروز شدند؟			
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>فادسیه</th> <th>جولای</th> <th>نهایند</th> </tr> </thead> </table>	فادسیه	جولای	نهایند
فادسیه	جولای	نهایند		
۵۹	آخرین پادشاه ساسانی چه نام داشت و پادشاهی اش چه نتیجه ای داشت؟ یزدگرد سوم که به خراسان گریخته بود، سرانجام در اطراف شهر مرو کشته شد (۶۵۱ م. / ۳۱ ق.). با مرگ او، سلسله ساسانیان به پایان آمد و ایران وارد دوران اسلامی تاریخ خود شد.			
۵۷	مهم ترین عوامل سقوط ساسانیان چه بود؟ ۱- ضعف قدرت سیاسی پادشاهان ساسانی به دلیل اختلاف و درگیری پیاپی با اشراف و بزرگان ۲- شورش مکرر فرماندهان نظامی و دخالت آنان در کشمکش های سیاسی ۳- نارضایتی توده مردم از حکومت ساسانی به سبب وجود تبعیض ها و نابرابری های اجتماعی و اقتصادی و عدم مقاومت جدی آنان در برابر اعراب ۴- کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی به سبب طغیان رودخانه های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به زیر آب رفتن زمین های حاصلخیز آسورستان (بین النهرین) ۵- پیام جذاب دین اسلام که جهانیان را به پرستش خدای یگانه و برابری و برادری فرا می خواند. ۶- انگیزه و روحیه قوی اعراب مسلمان			

موفق باشید / خادملو

برای دریافت کامل جزوه به کانال تخصصی "تاریخ من" @tarikheman3 مراجعه نمایید

تاریخ همن